

Rudolf Kremlička

Étretat, 1930

olej, plátno, 34 x 80 cm

značeno vlevo dole: RKremlička 1930

Tento obraz lze považovat za významný objev, doplňující zřetelně závěrečné dílo Rudolfa Kremličky. Autor jej uskutečnil bezprostředně před motivem, během své cesty do Francie na jaře 1930, kdy navštívil dvě oblasti, jednak Étretat (za doprovodu malíře Jana Trampoty a teoretika umění Václava Nebeského), jednak Bretaň. Z obou z nich přivezl důležité obrazy, inspirované jejich odlišnou atmosférou. Pro pojetí tohoto obrazu si Kremlička zvolil panoramatický formát plátna (pracoval s ním během tohoto pobytu několikrát), aby na něj mohl postihnout dva motivy, příznačné pro danou lokalitu, jednak významný skalní útvar, oblouk pojmenovaný Porte d'Aval, vybíhající do moře, jenž se stal od 19. století cílem mnoha malířů, jednak osamělou neogotickou kapličku Notre-Dame de la Garde, nacházející se tehdy na holém návrší. Oba motivy Kremlička znázornil i na několika dalších obrazech (např. Skály a moře, 1930, Normanské pobřeží, repro: Karel Srp, Rudolf Kremlička, Academia, Praha, 2006, s. 306). Tento obraz lze považovat za jeden z nejvýraznějších, provedených Kremličkou v dané lokalitě. Je zjevné, že se zcela uvolnil, že mu krajinný souvztah kaple, planiny, útesů a moře poskytl podnět k autonomnímu malířskému gestu, k čisté malbě, která přesahuje fauvismus. Kremlička budoval kompozici z těžkého levého spodního rohu, aby ji rozevíral více do prostoru ve střední části obrazu a zcela uvolnil v části pravé, téměř jako by šlo o pohyb kamery, jako by celá krajinná scénérie, tak jak je zachycená na obraze, nebyla postižitelná jedním pohledem naráz, a divák tak musel postupně otáčet hlavu. Kremlička zřetelně ztlumil barevné akordy, zúžil je na škálu hnědí, zelení, modří a šedí, do nichž jen příležitostně jako světelné záblesky zasahuje běloba. Ztemnělé atmosféře místa dal ojedinělý jas. Přecházel od těžké hmoty ke krajnímu odhmotnění, jako by pronikal pod povrch země, které dával osobitý tvar. Právě barevné řešení ukazuje, jak se Kremlička dokázal vzdálit od empirického vjemu, jemuž dominovaly bílé skály a zeleň trávy, zaznamenané na turistických fotografiích. Vytvořil svébytný, živý obraz, který přitahuje zrak svou mimořádnou malířskou kvalitou.

V Praze, 15. 6. 2022

PhDr. Karel Srp